

Raport podsumowujący działalność

Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

w pierwszej połowie 2018 roku

Działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim dotkniętym problemem przemocy, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem z tego zakresu. Nasi konsultanci są codziennie do dyspozycji pod numerem infolinii 800-120-002. Prowadzą również Poradnię E-mailową, której zadaniem jest odpowiadanie na zapytania przedstawiane w formie listownej. Ponadto, w razie potrzeby specjaliści Pogotowia podejmują interwencje mające zapewnić - poprzez współpracę z odpowiednimi służbami i instytucjami - ochronę osób doznających przemocy. Poniższy raport przedstawia dane statystyczne podsumowujące działalność Pogotowia „Niebieska Linia” w okresie styczeń-czerwiec 2018 roku. W kolejnych podrozdziałach opisana została kolejno aktywność w obrębie trzech różnych obszarach działalności Pogotowia: pracy infolinii telefonicznej, pracy Poradni E-mailowej, prowadzonych interwencji. Wszystkie przedstawione dane liczbowe dotyczą tylko analizowanego okresu. Interpretując je należy mieć na uwadze, że odzwierciedlają one to, co opisywali nasi rozmówcy.

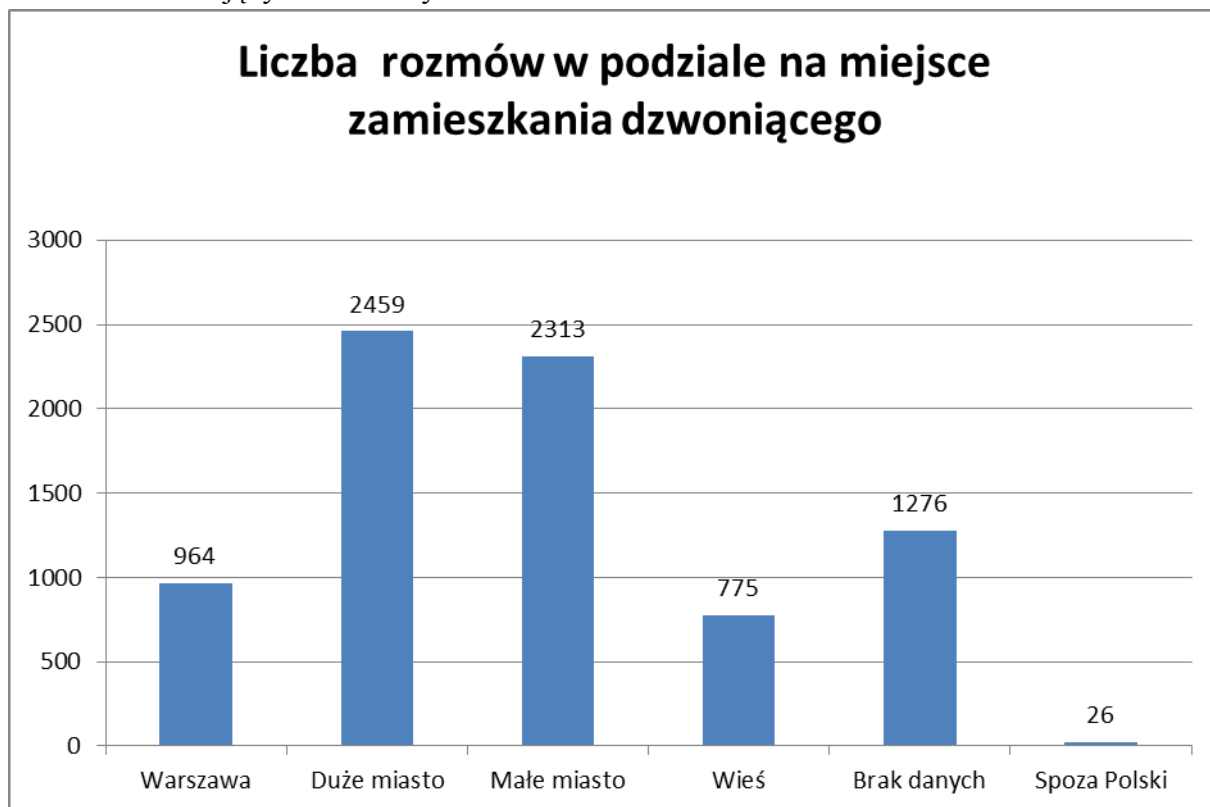
Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800-120-002

W pierwszej połowie 2018 roku dyżurujący w Pogotowiu „Niebieska Linia” przeprowadzili 7813 rozmowy, większość z nich (90%) za pośrednictwem infolinii 800-120-002. Znalazły się jednak również osoby (765 telefonów) zainteresowane kontaktem z prawnikiem (oczekującym w poniedziałkowe i wtorkowe wieczory pod numerem 22 666-28-50).

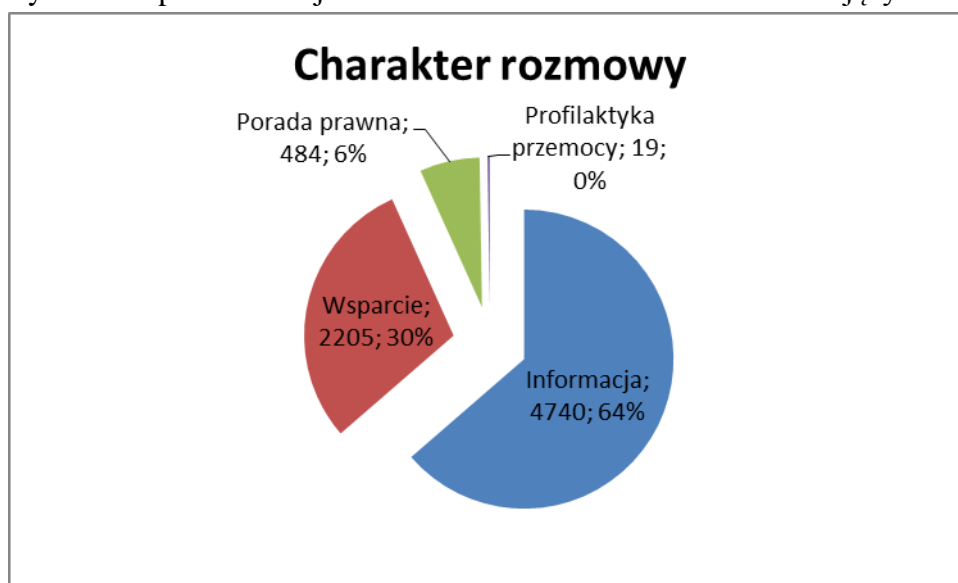
Zazwyczaj (56% wszystkich rozmów) był to pierwszy kontakt dzwoniącego z naszą infolinią. Wśród telefonujących **zdecydowaną większość stanowiły kobiety (74%)**, jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali **głównie dorośli**. W analizowanym okresie odebrano 365 połączeń od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży. Najwięcej osób kontaktowało się z naszymi konsultantami na początku tygodnia; w kolejnych dniach liczba dzwoniących wyraźnie spadała. W poniedziałki konsultanci przeprowadzili 1440 rozmów, podczas gdy w niedziele 728.

Pogotowie „Niebieska Linia” ma charakter ogólnopolski. W pierwszej połowie 2018 roku na infolinię **dzwoniono ze wszystkich regionów naszego kraju**. Na tle innych województw stosunkowo najwięcej telefonów nasi specjaliści odebrali od osób z Mazowsza

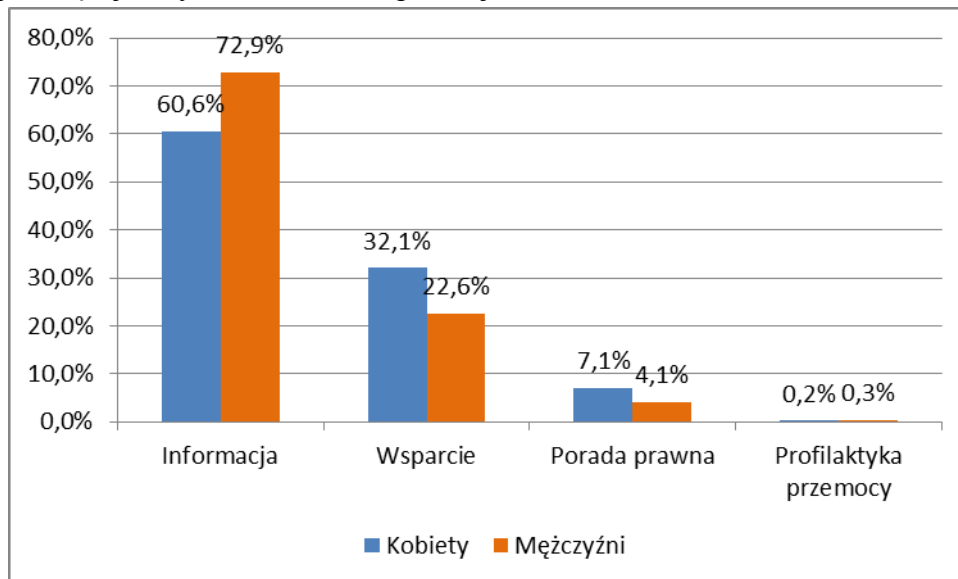
(24%). Połączenia wykonywano głównie z dużych i małych miast, niemały udział stanowili również telefonujący mieszkańcy wsi.

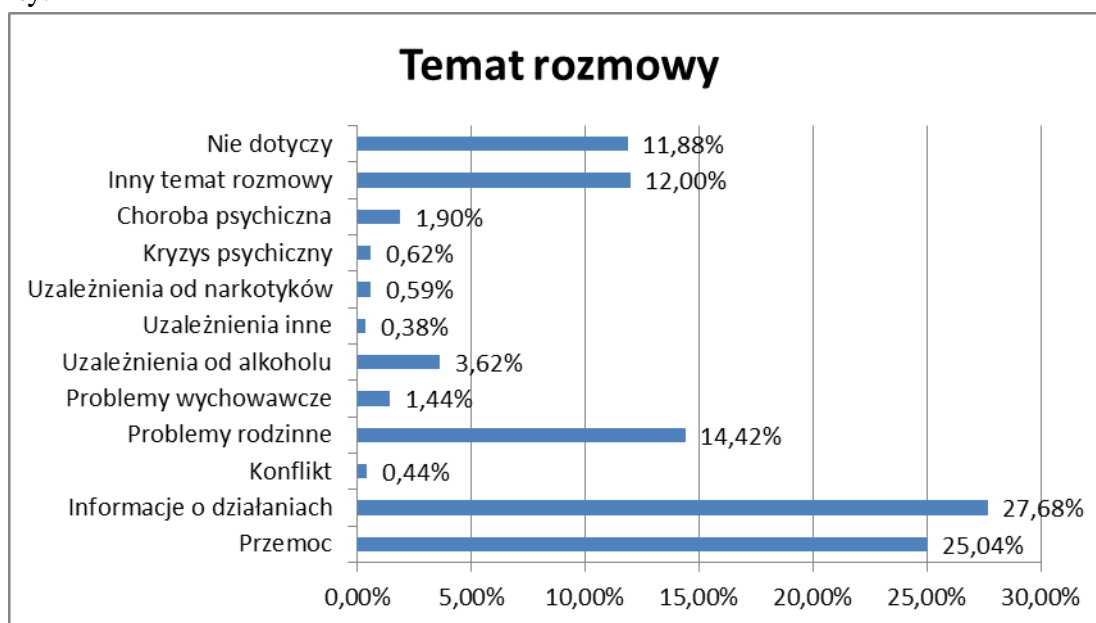
W zależności od zapotrzebowania osoby dzwoniącej specjaliści infolinii mogą udzielać informacji w zakresie swoich kompetencji, służyć wsparciem lub przekazywać wiedzę z zakresu profilaktyki przemocy. Warto również pamiętać o regularnych dyżurach prawników, po których poradę można się zgłosić. Jak wskazują statystyki od stycznia do czerwca 2018 64% rozmów miała charakter informacyjny, 30% zaś służyło przede wszystkim wsparciu emocjonalnemu udzielanemu osobom telefonującym.

Kobiety, częściej niż mężczyźni, poszukiwały wsparcia emocjonalnego i porady prawnej, mężczyźni częściej natomiast zgłaszali się w celu uzyskania informacji. Różnice te mogą pozostawać w związku z faktem, że kobiety częściej dzwoniły jako osoby, które doznają przemocy, a mężczyźni – jako świadkowie, którzy poszukują głównie informacji. Więcej danych na ten temat poniżej.

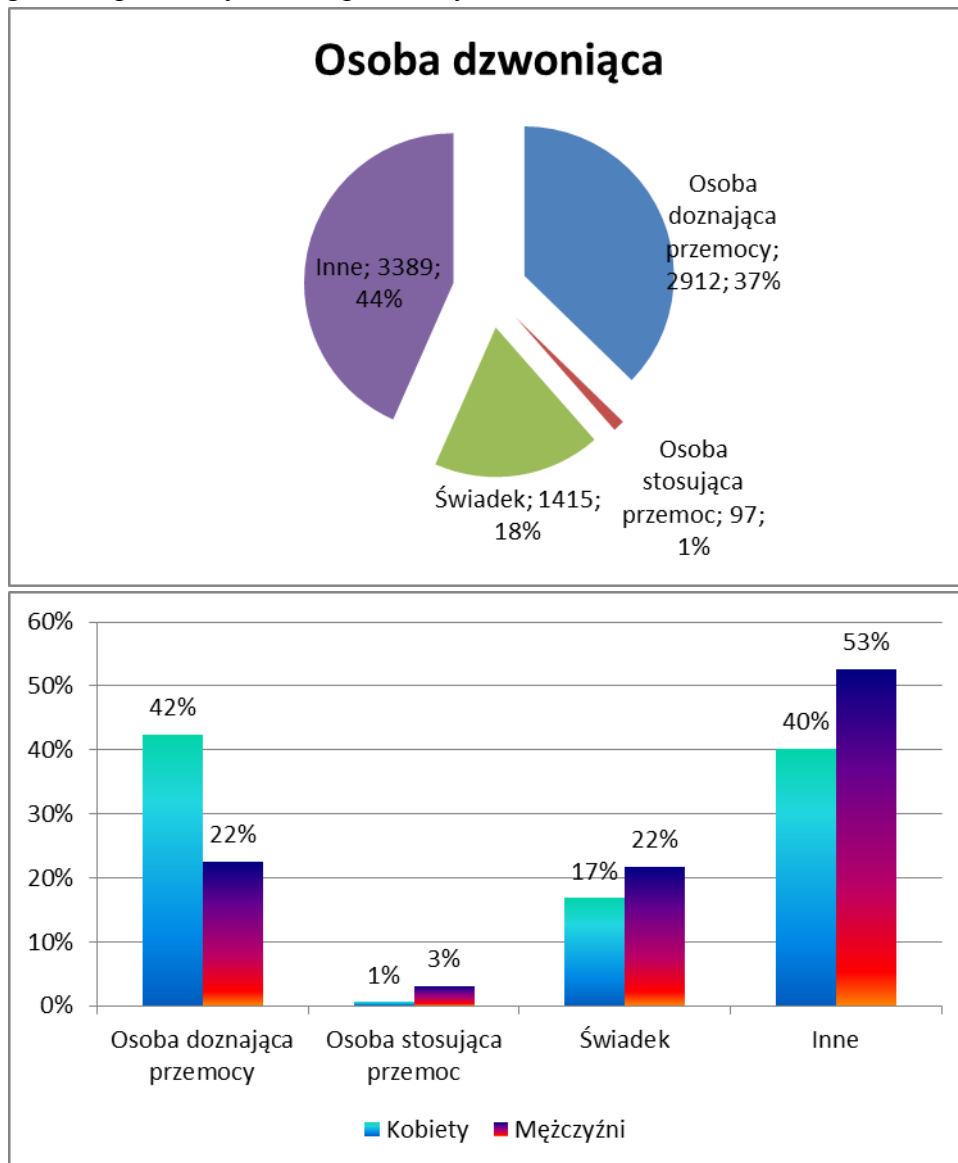

Informacje o możliwych do podjęcia działaniach i przemoc były głównymi tematami przeprowadzonych konsultacji, w sumie ponad połowa dzwoniących poruszała w rozmowach te aspekty:

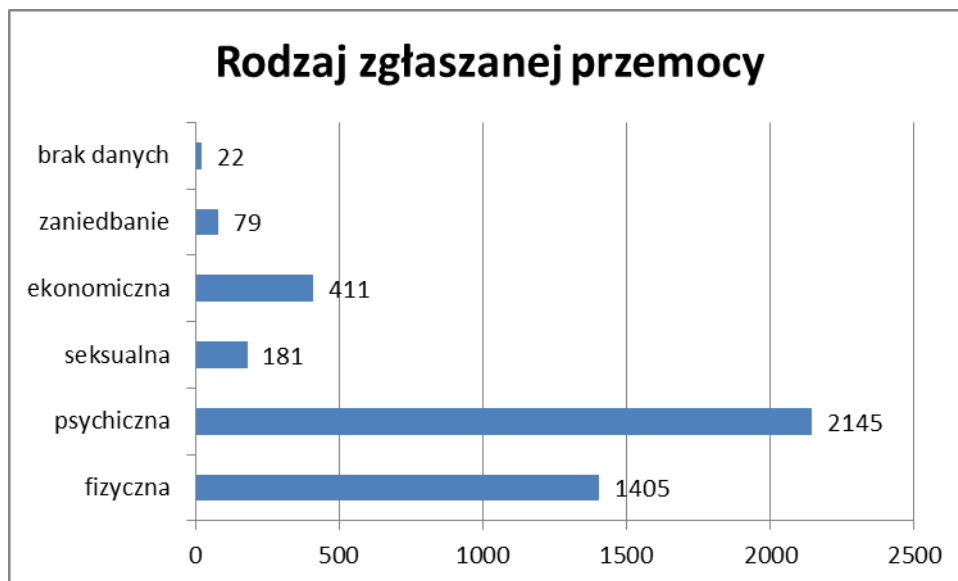

Konsultanci służą pomocą oraz radą osobom doznającym i stosującym przemoc, świadkom i wszystkim tym, którzy mają pytania lub wątpliwości dotyczące tego zjawiska. Chociaż najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z doznającymi przemocy, to jednak odebrali również aż 1415 połączeń od świadków. Wśród nich do naszych specjalistów zgłaszali się członkowie rodzin (49%), ale także znajomi (16%), sąsiedzi (13%)

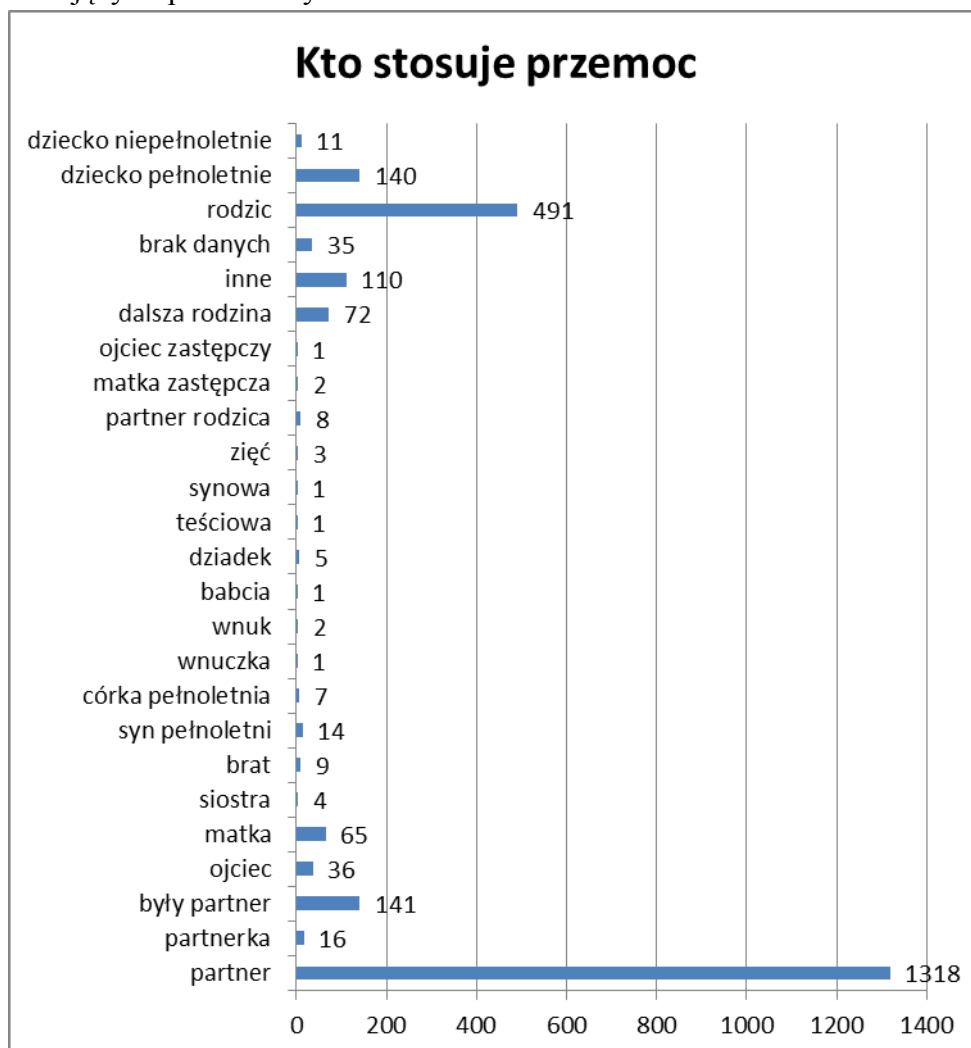
oraz przedstawiciele różnych instytucji (np. szkoły) (3%). Natomiast telefony od osób krzywdzących w dalszym ciągu zdarzają się sporadycznie. Od stycznia do czerwca 2018 odnotowano ich 97. Rozmówcy określani na wykresie jako „inni” to w większości osoby, które w ogóle nie poruszały tematu przemocy.

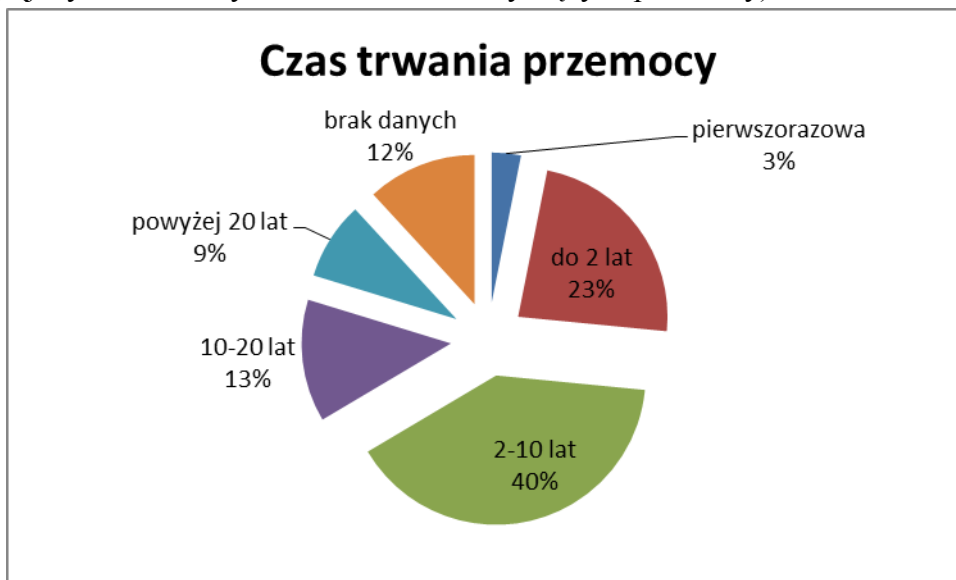
Jak zostało wspomniane powyżej, w wielu przeprowadzonych rozmach główny temat stanowiła przemoc, w większości przypadków psychiczna. Należy zwrócić jednak uwagę na fakt, że osoby krzywdzące rzadko stosują tylko jeden rodzaj przemocy. Psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form.

Na podstawie danych zebranych od stycznia do czerwca 2018 można stwierdzić, że w zdecydowanej większości przypadków zgłaszanych w Pogotowiu „Niebieska Linia” osobą krzywdzącą jest partner. Dzwoniący nierzadko opisywali również sytuacje, w których osobami stosującymi przemoc byli rodzice.

Zróznicowany jest czas upływający od momentu doświadczenia po raz pierwszy lub zaobserwowania przemocy do chwili, gdy świadek lub osoba krzywdzona decyduje się na kontakt z Pogotowiem „Niebieska Linia”. Jak można odczytać z wykresu, w większości sytuacji czas ten możemy liczyć – niestety - w latach. W pierwszej połowie 2018 roku kontakt z naszymi konsultantami tylko sporadycznie podejmowany był już po pierwszym akcie przemocy (jedynie 3% wszystkich telefonów dotyczących przemocy).

W **16%** zgłaszanych przypadków **osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu**. Uzależnienie to towarzyszy wszystkim formom przemocy. Należy zwrócić również uwagę na fakt, że rzadko zdarza się, aby w domu oprócz osoby doświadczającej przemocy nikt nie mieszkał (3,2%). W zdecydowanej większości przypadków członkowie rodziny są świadkami. **W przypadku prawie połowy rodzin (49%) dotkniętych problemem przemocy jego obserwatorami są niepełnoletnie dzieci.**

Jak wspomniano na wstępie, w pierwszej połowie 2018 roku konsultanci odebrali zaledwie 365 połączeń od osób niepełnoletnich: 183 od dziewcząt, 182 od chłopców. Temat przemocy (głównie psychicznej i fizycznej) pojawił się w 158 rozmowach. Wśród telefonujących z tej grupy wiekowej 127 osób zadeklarowało, że doznaje przemocy, a 38 opisało się jako świadkowie.

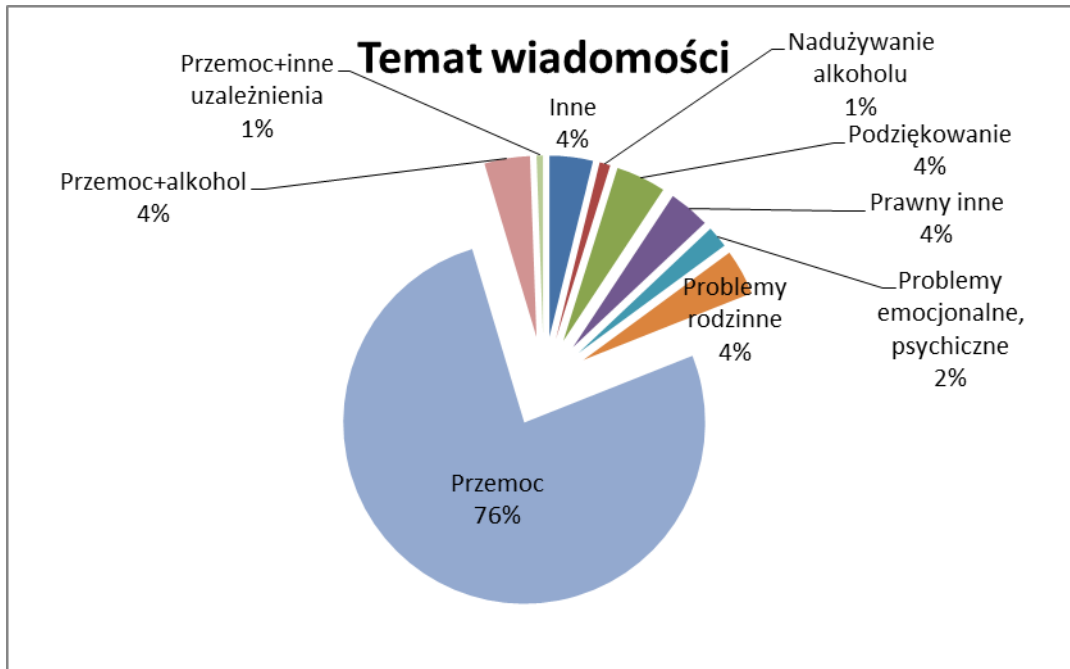
Poradnia E-mailowa

Pogotowie „Niebieska Linia” zachęca również do kontaktu drogą elektroniczną. Na adres Poradni E-mailowej można wysyłać wiadomości we wszystkich sprawach związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Nasi konsultanci na bieżąco odpowiadają na listy osób, które z różnych przyczyn wolą napisać niż zadzwonić na infolinię.

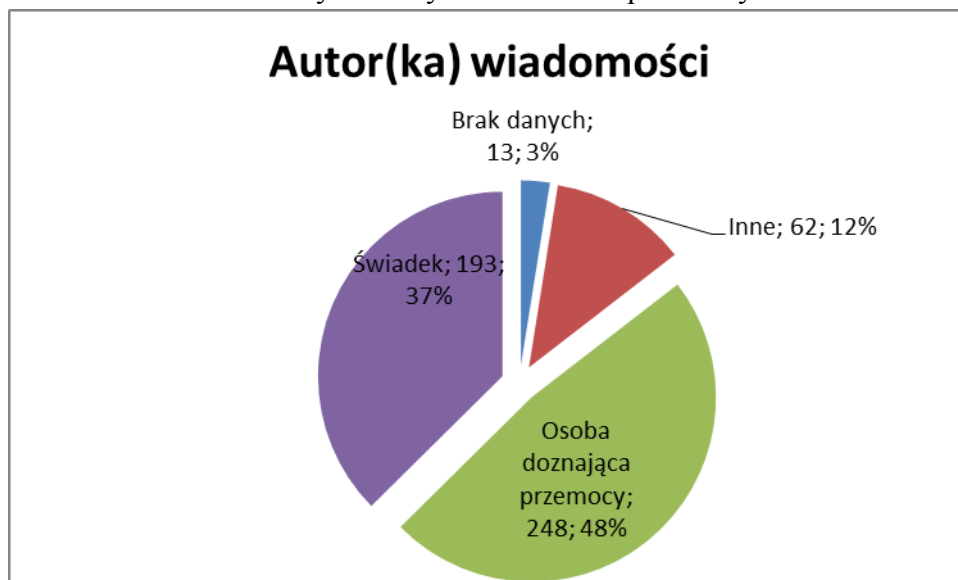
W pierwszej połowie 2018 roku specjaliści odpisali na 516 maile nadesłane przede wszystkim przez kobiety (63%). Podobnie jak w przypadku infolinii również z Poradnią E-mailową kontaktowali się głównie dorośli. Autorami tylko 4 wiadomości były dzieci. Pierwszy wysłany list często stawał się początkiem dłuższej wymiany korespondencji.

Ponad połowa (51%) odbieranych przez konsultantów wiadomości pochodziła od osób, które pisały do nas po raz kolejny.

Tematyka e-maili otrzymywanych w Poradni koncentrowała się przede wszystkim wokół zjawiska przemocy. Tylko nieliczne z listów nadesłanych w pierwszej połowie 2018 dotyczyło problemów rodzinnych lub poruszało kwestie prawne:

Autorami większości wiadomości były osoby doznające przemocy (48%). Ponad jedną trzecią stanowili wiadomości otrzymaliśmy od świadków przemocy.

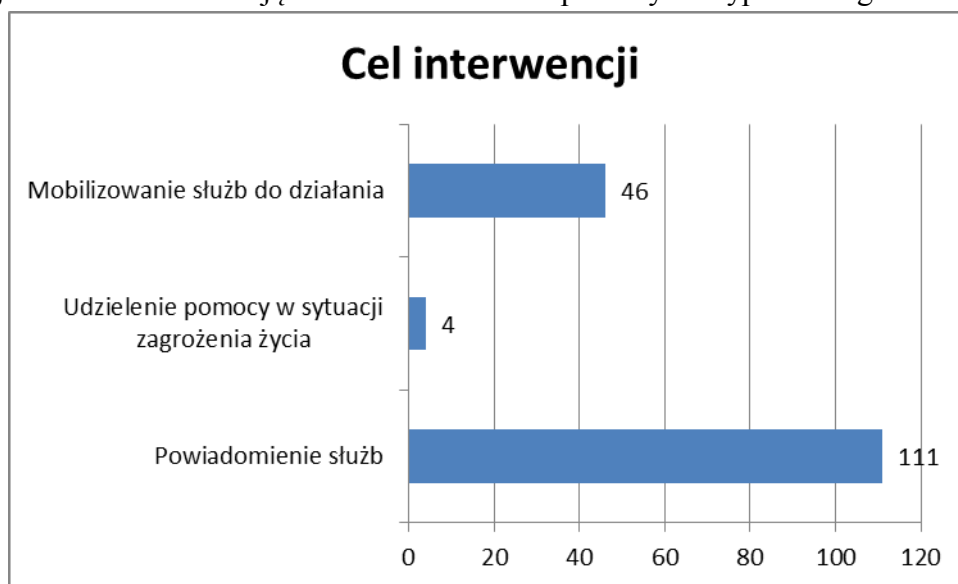

Prowadzone interwencje

Od początku stycznia do końca czerwca 2018 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” rozpoczęli **157 nowych interwencji** w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie. We wszystkich przypadkach miały one na celu udzielenie pomocy osobom doznającym

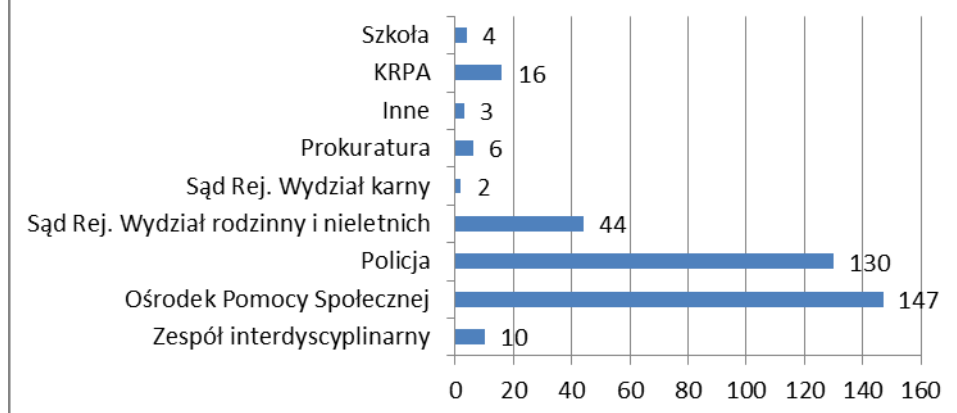
przemocy (lub tym, co do których istnieje przypuszczenie, że jej doznają) poprzez kontakt z placówkami zajmującymi się przemocą w rodzinie na terenie zamieszkania osoby krzywdzonej.

W zależności od konkretnej sytuacji Pogotowie „Niebieska Linia” stosuje zindywidualizowane procedury. Jak wynika z analizy zebranych danych w pierwszej połowie 2018 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” w większości przypadków podejmowali działania mające na celu powiadomienie służb o zaistniałej sytuacji oraz przekazanie im nowych informacji o sprawie. 46 interwencji koncentrowało się ponadto na doprowadzeniu do aktywniejszej postawy przedstawicieli miejscowych instytucji. W razie konieczności interwent składał również zawiadomienie do prokuratury o popełnionym przestępstwie lub podejmował działania mające na celu udzielenie pomocy w wypadku zagrożenia życia.

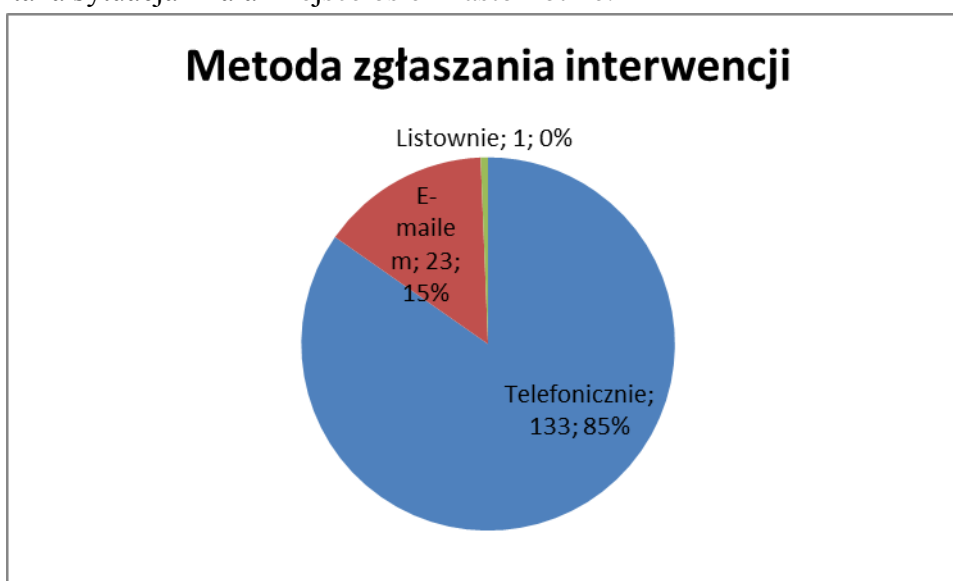
Konsultant każdorazowo podejmuje również decyzję odnośnie tego, z którymi służbami powinien się skontaktować w ramach danej interwencji. Jak wynika z wykresu, w pierwszej połowie 2018 roku w większości wypadków powiadomiona została Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Policja. W zależności od sytuacji kontakt może być nawiązany z kilkoma instytucjami lub wielokrotnie z tą samą. Pewna część interwencji wymagała nawiązania współpracy z Sądem Rejonowym. Dziesięciokrotnie o podjęcie działań był też proszony Zespół Interdyscyplinarny pracujący w miejscu zamieszkania osoby pokrzywdzonej.

Jakie służby były adresatami interwencji

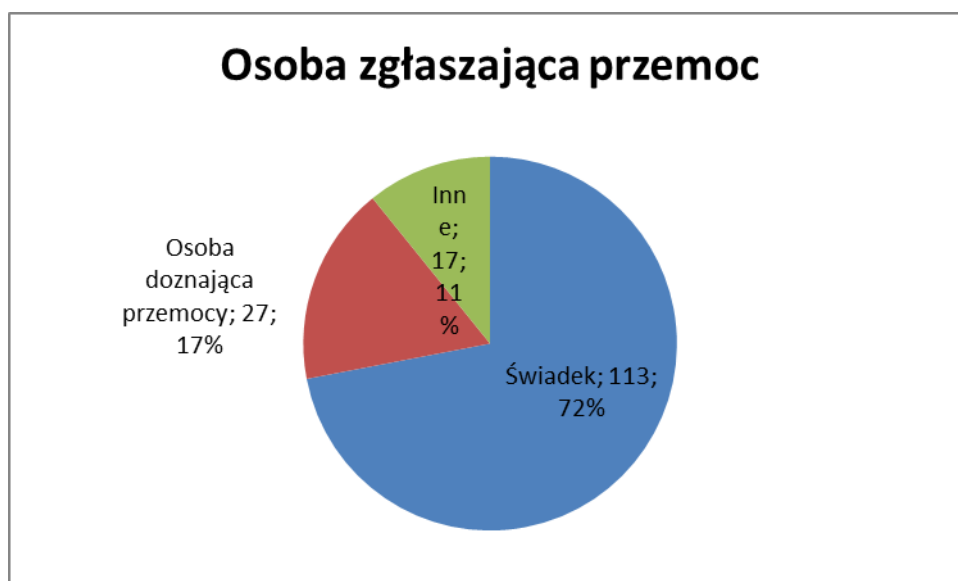

Potrzebę rozpoczęcia interwencji można zgłaszać telefonicznie, mailowo lub listownie. Większość naszych klientów (85%) preferowało tę pierwszą formę kontaktu. Interwencje były podejmowane z inicjatywy osoby kontaktującej się z Pogotowiem „Niebieska Linia” (61%) lub po wspólnym rozważeniu tej możliwości z konsultantem (27%). W uzasadnionych przypadkach (np. gdy zagrożone jest czyjeś życie) interwencja jest również rozpoczynana w wyniku samodzielnie podjętej decyzji dyżurującego. W analizowanym okresie taka sytuacja miała miejsce osiemnastokrotnie.

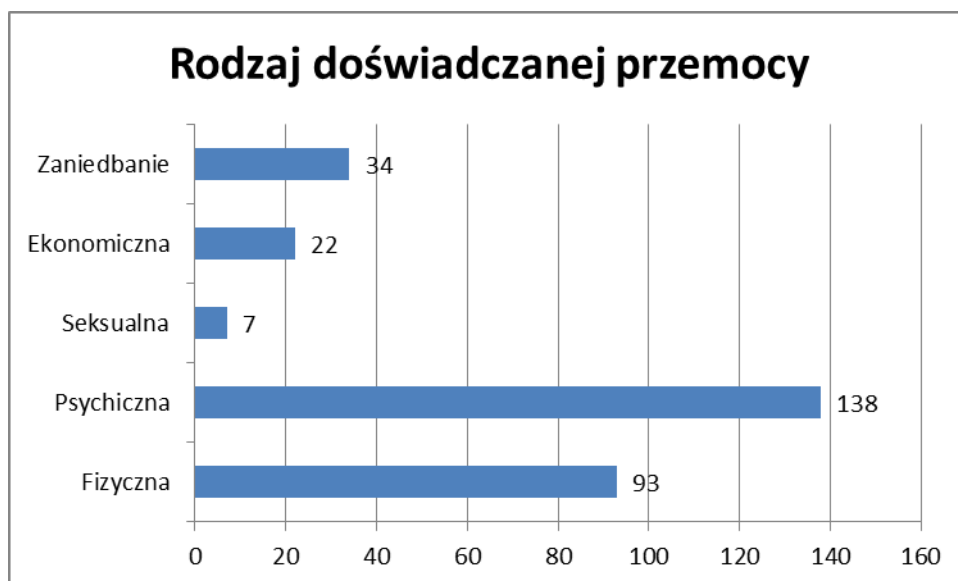
Metoda zgłaszania interwencji

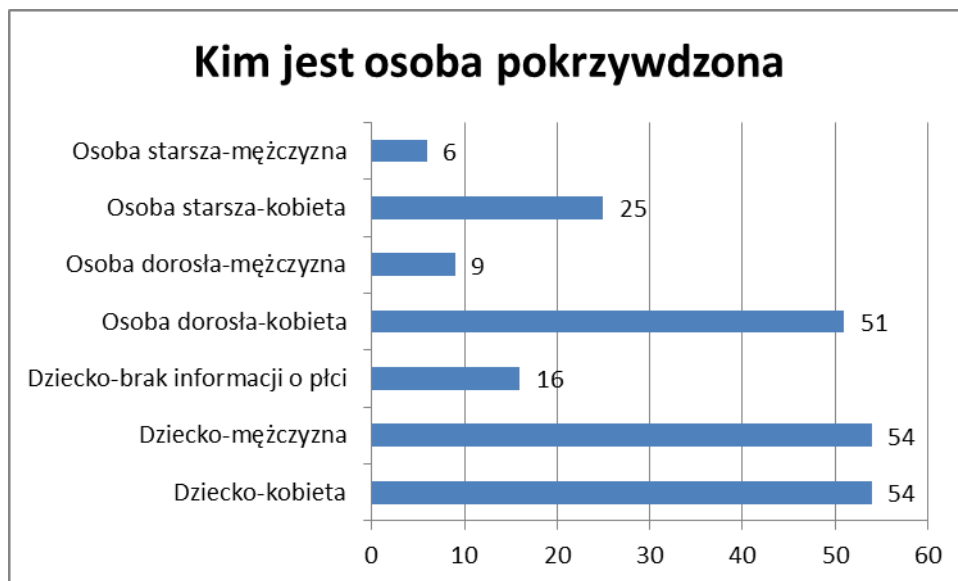
Interwencja może zostać podjęta w wyniku zgłoszenia się osoby doznającej przemocy, jednak dużą rolę odgrywają również świadkowie. W pierwszej połowie 2018 roku większość interwencji była możliwych właśnie dzięki informacjom uzyskanym od członków rodziny, sąsiadów, znajomych osób doznających przemocy. Zachęcamy do kontaktu osoby, które w swoim otoczeniu obserwują niepokojące sygnały.

W analizowanym okresie Pogotowie „Niebieska Linia” podejmowało działania w sprawie pokrzywdzonych z terenu całego kraju. Interwencje dotyczyły zazwyczaj więcej niż jednego rodzaju przemocy; psychicznej towarzyszyła najczęściej fizyczna lub zaniedbanie.

W rozpatrywanych sprawach osobami doświadczającymi przemocy były przeważnie dzieci i kobiety. Nierzadko podejmowano również interwencje w interesie osób starszych i mężczyzn. W części sytuacji mieliśmy do czynienia z więcej niż jedną osobą pokrzywdzoną:

Pogotowie „Niebieska Linia” podejmuje interwencje szczególnie w przypadkach, w których osoba doznająca przemocy ma ograniczone możliwości samodzielnego poradzenia sobie w trudnej sytuacji z uwagi np. na niepełnosprawność lub zamieszkanie w miejscu izolowanym, gdzie trudno o naturalną sieć wsparcia. Wykres przedstawia odnotowaną w pierwszej połowie 2018 r. częstotliwość występowania różnych czynników zagrożenia wśród osób, w interesie których prowadzona była interwencja. Jak łatwo zauważyć, podstawową okolicznością, która sprawiała, że potrzebna okazywała się pomoc z zewnątrz jest powtarzalność przemocy. W wielu sytuacjach interwencja była konieczna również ze względu na wiek osoby krzywdzonej. Zarówno osoby starsze, jak i dzieci nie są na tyle samodzielne, aby własnymi siłami uporać się z problemem. Niepokojącym sygnałem skłaniającym do podjęcia działań były też groźby wysuwane przez osobę stosującą przemoc i nadużywanie przez nią alkoholu. Analizując dane zebrane od początku stycznia do końca czerwca 2018 można stwierdzić, że niekiedy zdarza się współwystępowanie dwóch lub więcej czynników zagrożenia.

